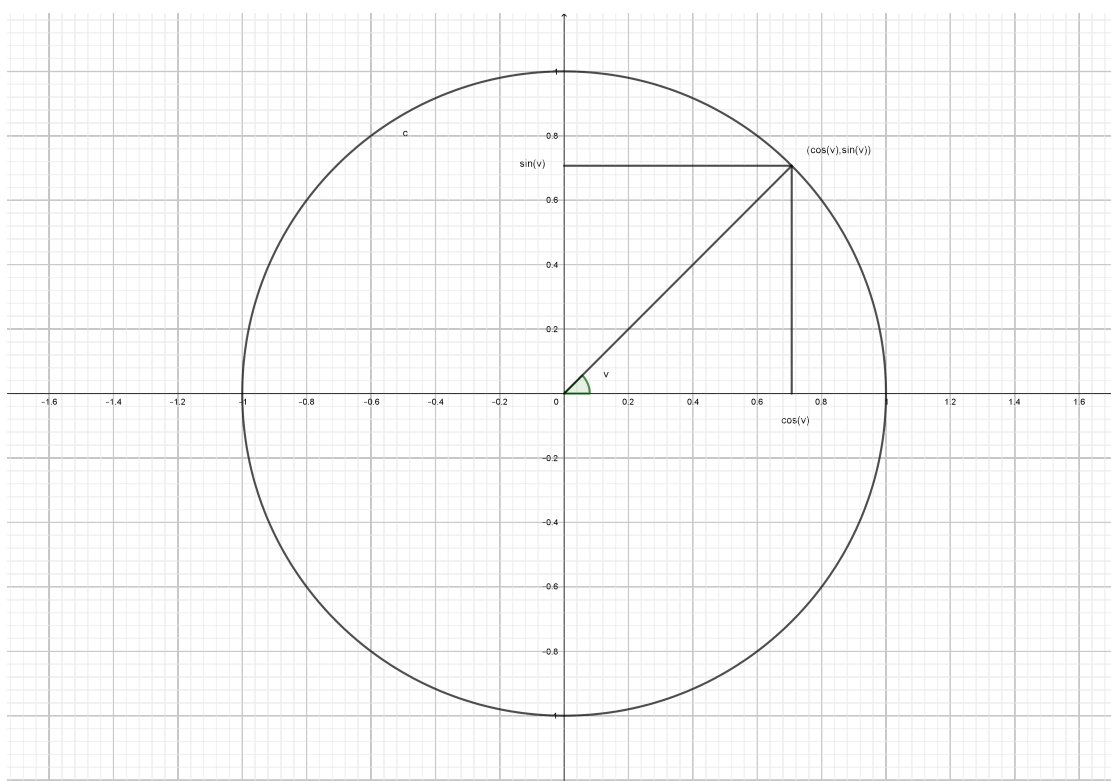

Vektorer og trigonometri

Enhedscirklen

Trigonometri omhandler regning med trekanter. Til at regne på trekanter har vi såkaldte trigonometriske funktioner, der relaterer sidelængder og vinkler i retvinklede trekanter. De mest kendte trigonometriske funktioner er I formentlig bekendte med: $\cos(v)$ og $\sin(v)$. Vi vil bruge enhedscirklen til at definere disse funktioner. Enhedscirklen kan ses af Fig. 1

Figur 1: Enhedscirklen

Enhedscirklen er en cirkel med centrum i origo og radius 1. Vi kan bruge enhedscirklen til at definere $\cos$ og $\sin$.

Definition 1.1. Lad P_v være et punkt på enhedscirklen, så vinklen mellem stedvektoren $\overrightarrow{OP_v}$ og x -aksen er v . Så defineres funktionerne $\cos(v)$ og $\sin(v)$ som koordinaterne til P_v :

$$P_v = (\cos(v), \sin(v)).$$

Eksempel 1.2. Det gælder, at $\cos(0) = 1$ og $\sin(0) = 0$, da koordinatsættet til P_0 er

$$P_0 = (1, 0) = (\cos(0), \sin(0)).$$

Sætning 1.3 (Idiotformlen (den trigonometriske grundrelation)). *For enhver vinkel v gælder der, at*

$$\cos(v)^2 + \sin(v)^2 = 1.$$

Bevis. Det er klart, at da enhedscirklen har radius 1 og centrum i origo, så vil længden af alle vektorer på enhedscirklen have længde 1. Tager vi stedvektoren $\overrightarrow{OP_v}$ og bestemmer længden får vi

$$1 = |\overrightarrow{OP_v}| = \left| \begin{pmatrix} \cos(v) \\ \sin(v) \end{pmatrix} \right| = \sqrt{\cos(v)^2 + \sin(v)^2}.$$

Resultatet følger nu ved at opløfte begge sider af lighedstegnet i 2. ■

Tangens er den sidste trigonometriske funktion, vi skal betragte. Denne er defineret som

$$\tan(v) = \frac{\sin(v)}{\cos(v)}.$$

2 Opgave 1

Brug enhedscirklen til at aflæse $\cos(v)$ og $\sin(v)$ for følgende vinkler

1) 90	2) 45
3) 180	4) 270
5) 60	6) 120
7) 360	8) 450

Opgave 2

Afgør for hvilke vinkler v og w , det gælder at

- i) $\cos(v) = \cos(w)$.
- ii) $\cos(v) = \sin(w)$.
- iii) $\cos(v) = -\cos(w)$.
- iv) $\sin(v) = \sin(w)$.
- v) $\sin(v) = -\sin(w)$.

Opgave 3

Brug idiotformlen til at bestemme $\cos(45)$ eksakt.

Opgave 4

- i) Brug enhedscirklen til at argumentere for, at $\cos(30) = 0.5$.
- ii) Brug nu denne information samt idiotformlen til at bestemme $\sin(30)$.
- iii) Brug nu enhedscirklen til at bestemme $\sin(60)$ og $\cos(60)$.

Opgave 5

Brug dit resultat fra Opgave 1 til at bestemme tangens for følgende vinkler

1) 90	2) 45
3) 180	4) 270
5) 60	6) 120
7) 360	8) 450